

LÄNSSTYRELSEN
GOTLANDS LÄN

BESLUT

1996-06-12

221-2872-95

Livsmiljöenheten/Kultur

Kopia
Se förteckning
sista sidan

Länsstyrelsen i Gotlands län

96-07-19

Överklagande har ej skett
inom föreskriven tid.

Eva Jacobsson
Eva Jacobsson
Registrator

Byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten Rådhuset 1, S:t Hansgatan 31, i Visby

Visby innerstad har bevarat egenarten hos gången tids byggnadsskick och är därför att anse som synnerligen märklig. Fastigheten Rådhuset 1 ingår som en värdefull del av denna bebyggelsemiljö. Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1§ första stycket lag (1988:950) om kulturminnen m m denna fastighet för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen av ovan angivna fastighet skall omfatta bostadshuset med tillbyggt kökslänga samt den tillhörande tomten enligt bifogade karta.

BYGGNADSBESKRIVNING

Bostadshus i kalksten omfattande två våningar, källare och inredd vind. Murverkens mäktiga tjocklek tyder på medeltid. Någon närmare byggnadsarkeologisk undersökning för att bekräfta detta har inte utförts. Källaren med de profilerade bjälklagskonsolerna är dock bevisligen medeltida. Ett mindre skiftesverkshus innehållande kök har någon gång under 1700-talet byggts mot den västra gaveln.

Byggnadens fasader är spritputsade och avfärgade i en grårosa kulör. Åt söder är den dock ljusgul eftersom den vetter mot grannfastighetens gård. Mot gatan och gränden finns en asfaltstruken sockel. Entrédörren sitter centrerad indragen i den norra fasaden. Den har dubbla dörrblad med gjutjärnsgaller och speglar samt ett kryssspröjsat överljus. Framför den finns en kalkstenstrappa. Mot S:t Hansgatan fanns mellan åren 1903 och 1966 ännu en entrédörr, tillhörande bl a Julius Högvalls frisersalong. En köksingång med gjuten trappa finns i tillbyggnaden. Bottenvåningens fönster är till skillnad från den övre våningens fönster fyrkantiga och något indragna i fasadlivet. Ett halvcirkelformat vindsfönster med V-spröjning finns mot S:t Hansgatan. Dörr- och fönstersnickerier är brunmålade. På den västra gaveln finns en balkong med smidesräcke. I tillbyggnadens västra vägg ett utanpåliggande skaffereri. Takfotsinklädningen i plåt går ned en bit på väggen. Det södra takfallet är klätt med röd plåt medan det norra är täckt med tegel. Mitt på det norra takfallet finns en plåtklädd takkupa. Tillbyggnadens tak är täckt med äldre taktegel och har en stor tegelskorsten. Vindsskivorna är av koppar.

Byggnadens interiör förändrades drastiskt vid en renovering 1959. Av den äldre inredningen kvarstår endast ett dekorationsmålat väggskåp, troligtvis från 1700-talet.

Byggnaden kan möjligen vara medeltida i sin helhet och skulle då anses som omistlig. Byggnadens exteriör har genom förändringar i modern tid delvis förlorat sin ålderdomliga karaktär. Den utgör dock fortfarande en viktig komponent i gatubilden, inte minst med tanke på dess proportioner.

BM avser byggnadens exteriör och interiör i enlighet med skyddsföreskrifterna nedan.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angiven byggnad får inte rivras eller till sitt yttre byggas om eller till. Inga förändringar får heller ske vad gäller murverk och stomme, tak- och fasadmaterial eller övrig exteriör utformning.
2. I byggnadens inre får inte göras ingrepp i eller ändring av bärande konstruktioner eller det gamla väggskåpet.
3. Byggnaden skall underhållas så den inte förfaller. Vid underhålls- och reparationsarbeten får endast traditionella och till byggnaden anpassade material och metoder användas. Utförandet skall ske på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Den tillhörande tomten skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas. Ändringar på tomten såsom annan markbeläggning, uppsättning av anordningar som antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar, lampor m m utförs i samråd med länsstyrelsen. Gårdsmuren med port ingår i BM och får ej ändras.

FRAMTIDA ÅTGÄRDER

Före underhåll eller restaurering bör kontakt tas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet. Råd om åtgärder ges av länsstyrelsen.

Till beslutet bifogas länsstyrelsens förslag till riktlinjer för framtida upprustningsarbeten.

Även för BM prövas bygglovpliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Nämnden bör kontaktas i osäkra fall.

EV ÄNDRING AV BM

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot de meddelade skyddsföreskrifterna anses nödvändig av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 kap 14§ lag om kulturminnen m m meddela tillstånd härtill.

EV ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten, se bilaga. Beslutet skall enligt 3 kap 1§ lag om kulturminnen m m tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

BESLUTANDE MM

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Thorsten Andersson.

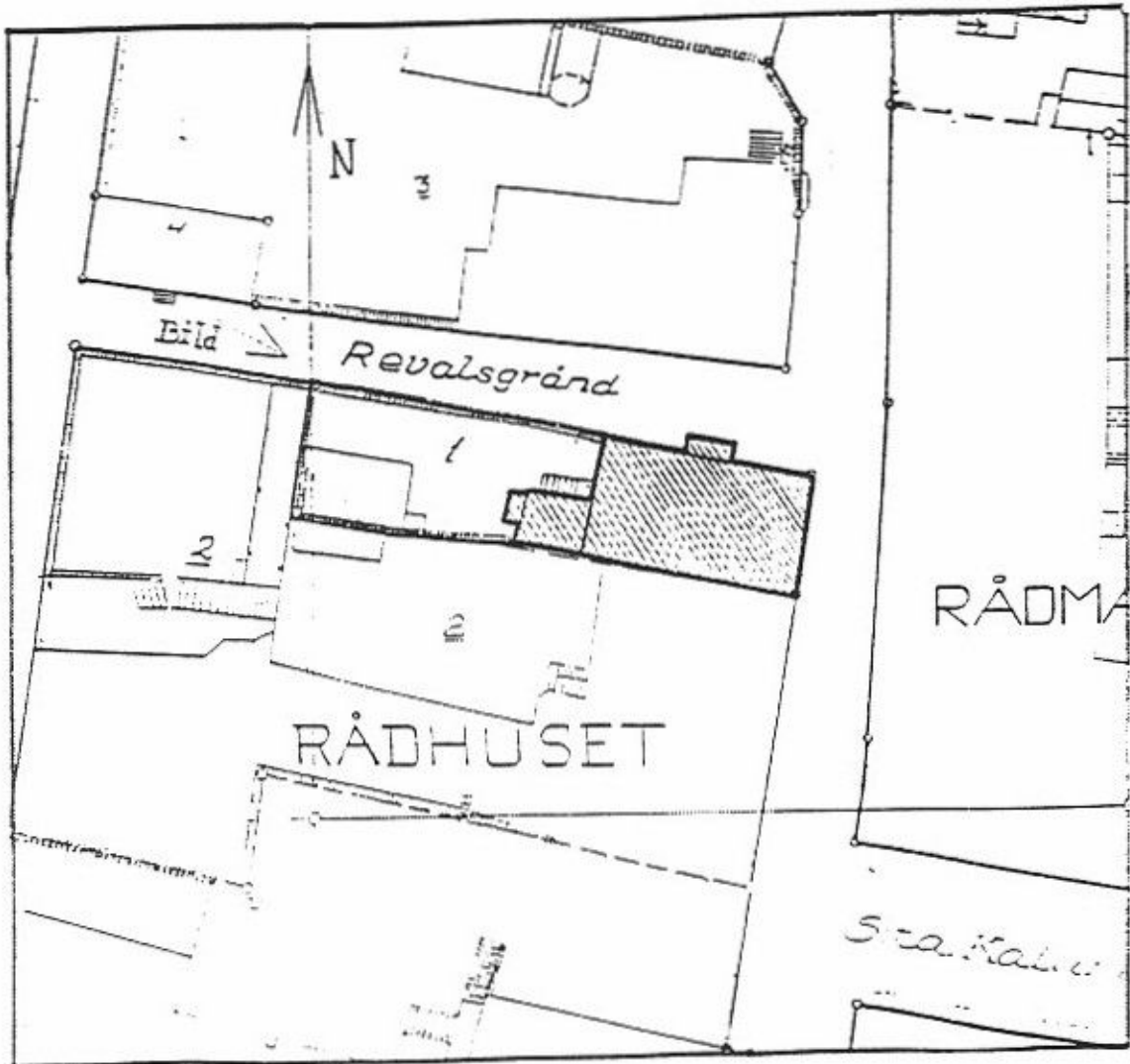
Föredragande har varit länsantikvarie Marita Jonsson. I den slutliga handläggningen har även deltagit förste länsassessorn Nils Strehlenert.

Thorsten Andersson

Marita Jonsson

Kopia
RAÄ
Byggnadsnämnden
Gotlands Fornsal
Kulturnämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut
RAÄ
Lantmäterimyndigheten
Gotlands Fornsal
Byggnadsnämnden
Planenheten
Länsantikvarien

RIKTLINJER FÖR FRAMTIDA UPPRUSTNINGSBETEN (Förslag)

- Byggnaden skall vid en framtida omputsning eller interiör renovering genomgå en byggnadsarkeologisk undersökning och dokumentation.
- Den bruna plastfärgen på såväl dörr- som fönstersnickerier skrapas av och ersätts med ren linoljefärg i en för byggnadens färgsättning och karaktär lämplig kulör. Äldre färgspår kan eftersökas och tjäna som förebild.
- Det södra takfallet bör återfå sin ursprungliga täckning med tegel. Liksom på det norra takfallet bör gammalt återanvänt taktegel användas. Vindskivorna ochnockavtäckningen i plåt avlägsnas. De yttersta raderna av taktegel och nocktegel lägges i kalkbruk. Det är viktigt att plåtrännen mellan det södra takfallet ansluter tätt mot grannfastighetens byggnad. Den bör därför ses över regelbundet.

Tillbyggnaden

- Opputsade trädetaljer skrapas rena från plastfärg och strykes med dalbränd trätjära.
- Vindskivan av plåt ersätts med en vattbräda av oimpregnerat kärnvirke av hög kvalitet. Nockavtäckningen i plåt ersätts med gammalt återanvänt nocktegel.
- Tegelskorstenen nätas och putsas med kalkbruk ovan tak.

(Observera att ändring som strider mot BM:s skyddsföreskrifter kräver länsstyrelsens tillstånd. Bygglovpliktiga åtgärder prövas i kommunens byggnadsnämnd.)